Tilintarkastajan vuosiyhteenveto 2022, keskeiset havainnot

Yhteenveto

Tarkastusraportit kaudella 2021-2022

Yhteisten prosessien tarkastuksesta on annettu seuraavat väliraportit:

- Väliraportit tarpeesta maksuun prosessin tarkastuksesta 1.12.2022 ja 12.4.2023
- Väliraportit henkilöstö- ja palkkahallinnon tarkastuksesta 21.12.2022 ja 6.4.2023
- Väliraportti maksuliikkeen tarkastuksesta 21.12.2022
- Väliraportti kirjauksesta tilinpäätökseen prosessin tarkastuksesta 16.1.2023
- Väliraportti matkahallinnan tarkastuksesta 18.1.2023
- Väliraportti yhteisten järjestelmien käyttövaltuushallinnan sisäisen valvonnan tarkastuksesta 30.1.2023
- Väliraportti tilauksesta perintään prosessin tarkastuksesta 13.2.2023
- Väliraportti tuotantoprosessien automatisoinnin ja Pointti-järjestelmän tarkastuksista 29.3.2023

Palvelukeskuksen asiakkaina toimiville kirjanpitoyksiköille annetut havaintoraportit

- Henkilöstö- ja palkkahallinnon prosessissa palkkaan vaikuttavista takautuvista muutoksista Suomen ympäristökeskukselle ja henkilökohtaisen palkan perusteiden asianmukaisuudesta Suojelupoliisille.
- Matkahallinnan prosessissa vuoden 2022 kirjanpitoon kuuluvista käsittelemättömistä ostotapahtumista ja matkalaskuista Poliisihallitukselle, Rikosseuraamuslaitokselle ja ulkoministeriölle.
- Myyntisaamisten arvostamisesta talousarvioasetuksen 66c §:n mukaisesti Rikosseuraamuslaitokselle

Palkeille kirjanpitoyksikkönä on annettu seuraavat havaintoraportit:

- Tilintarkastajan havaintoraportti sopimusten hallinnan tarkastuksesta 17.3.2023

Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksen tilintarkastuskertomus vuodelta 2022

Tilinpäätös:

- **Talousarviota on noudatettu**.
- Tilinpäätöksen liitteessä 12 (valtiontakaukset ja -takuut sekä muut monivuotiset vastuut) esitettiin n. 2,5 milj. euroa liikaa muita monivuotisia vastuita.
- Muilta osin tilinpäätöslaskelmat ja liitetiedot antavat oikeat ja riittävät tiedot (oikean ja riittävän kuvan) talousarvion noudattamisesta sekä kirjanpitoyksikön tuotoista ja kuluista sekä taloudellisesta asemasta valtion talousarviosta annetun lain mukaisesti.
- Toiminnallisesta tehokkuudesta esitettyjen tietojen osalta ei tarkastuksessa tullut esiin olennaista huomautettavaa.
- Talousarviota ja sitä koskevia keskeisiä säännöksiä on noudatettu.

Kirjanpitoyksikön sisäinen valvonta:

- Sisäisen valvonnan osalta ei tarkastuksessa ole tullut esiin olennaista huomautettavaa.

Palvelukeskuksen asiakaspalveluprosessien sisäisessä valvonnassa on todettu puutteita, jonka johdosta palvelukeskuksen on syytä ryhtyä toimenpiteisiin.

- VTV:lle on annettu selvitys 15.8.2023, mihin toimiin palvelukeskus on ryhtynyt sisäistä valvontaa koskevien puutteiden johdosta.

Tilintarkastajan väliraportit ja keskeiset havainnot

Tarpeesta maksuun, Handi-palvelu

- Vuoden 2022 aikana kontrollipuutteiden määrä on vähentynyt. **Sisäisen valvonnan puutteista huolimatta tarkastuksessa on todettu, että maksetut menot ovat olennaisilta osin perustuneet asianmukaisesti hyväksyttyyn menopäätökseen ja menot on maksettu oikean määräisinä, minkä lisäksi tapahtumat on kirjattu kirjanpitoon oikein.** Menojen asiankäsittelyprosesseissa on toimittu pääosin annettujen säännösten mukaisesti.

Maksuliike

- Tarkastuksessa on tunnistettu prosessin sisäisen valvonnan riskejä sekä näitä riskejä koskevia kontrolleja. **Kontrollien testauksella on varmistuttu siitä, että sisäinen valvonta on asianmukaisesti järjestetty ja prosessin keskeiset kontrollit (ns. avainkontrollit) toimivat tehokkaasti.**

Tilintarkastajan väliraportit ja keskeiset havainnot

Henkilöstö- ja palkkahallinto

- **Palkanmaksussa tai palkkakirjanpidossa sekä lomapalkkavelan tarkastuksissa ei ole havaittu olennaisia virheitä tai puutteita (aineistotarkastus).**
- Tarkastuksessa todettiin, että tuhansien rivitietojen täsmäyttäminen oli osin haasteellista. Tarkastuksessa voitiin kuitenkin tehdä johtopäätös, että tiedot täsmäsivät pääosin ja todetut erot aiheutuivat pääosin raportointieroista järjestelmien välillä. Palvelukeskusta suositellaan kuitenkin edelleen kehittämään ja ylläpitämään kontrolleja, joilla varmistutaan tietojen siirtymisen asianmukaisuudesta.

Matkahallinta

- Tarkastuksissa on havaittu, että kirjanpitoyksiköiden ohjeissa on matkaVES vastaisia ohjeita.
- Palvelukeskuksen tulee huolehtia, että M2-järjestelmän asianohjaus on ajantasainen ja laskut ohjautuvat sovitun vastuunjaon mukaisesti. Järjestelmän tulee ohjata laskun tekijää oikeaan asianohjaukseen.
- M2-järjestelmässä on todettu huomattava määrä keskeneräisiä vanhoja matka- ja kululaskuja.
- Tarkastuksessa on todettu sisäisen valvonnan riskejä ja kontrollipuutteita matkalaskujen automaatiokäsittelyssä.

Tilintarkastajan väliraportit ja keskeiset havainnot

Tilauksesta perintään

- Palvelukeskuksen tulee varmistua, että asiakasrekisteriin tallennetut maksuehdot ja muut luokittelut ovat oikein. Mikäli maksuehdoksi tallennetaan muu kuin maksuperusteasetuksen mukainen maksuehto, tulee tälle löytyä peruste.
- Myyntisaamiset tulee arvostaa VtaA 66 c§:n mukaisesti nimellisarvoon, kuitenkin enintään todennäköiseen arvoon. Palvelukeskuksen tulee yhdessä kirjanpitoyksiköiden kanssa kiinnittää erityistä huomiota erääntyneisiin myyntisaamisiin ja varmentua myyntisaamisten oikeasta arvostamisesta tilinpäätöksessä.

Kirjauksesta tilinpäätökseen

- **Tarkastuksen perusteella on todettu, että kontrollit toimivat tehokkaasti.** Tarkastuksen yhteydessä todetut yksittäiset kirjausvirheet on korjattu tarkastuksen kuluessa vuoden 2022 kirjanpitoon.
- **Käyttöomaisuuden tarkastuksessa ei ole todettu olennaisia virheitä tai puutteita.**
- **Pääkirjanpidon tarkastuksessa ei ole todettu olennaisia virheitä tai puutteita.** Palvelukeskuksen tulee kuitenkin sisäisen valvonnan menettelyin varmentua muistiotositteiden kirjausketjun täydellisyydestä.
- Tarkastuksen perusteella suositellaan edelleen varmistumaan yhdessä kirjanpitoyksikköjen kanssa käyttöomaisuuden ajantasaisuudesta ja sen oikeasta arvostamisesta ja niitä koskevista kontrolleista.

Tilintarkastajan väliraportit ja keskeiset havainnot

Käyttövaltuushallinta

- Käyttöoikeuslistaukset on toimitettu tarkastettavaksi Valtiokonttorin vastuunjakotaulukon/määräyksen mukaisesti ja palvelukeskuksen ja asiakasvirastojen yhteistyö käyttövaltuushallinnassa toimii pääosin hyvin.
- Käyttövaltuushallinnan kontrollien tehokkuutta tulisi parantaa, mikä edellyttää valvontatyökalujen kehittämistä, kuten esim. käyttövaltuushallinnan kokonaisratkaisun käyttöönottoa.
- Tarkastuksen perusteella suositellaan päivittämään henkilöstö- ja taloushallinnon toimenkuvien analyysit. Päivityksessä tulisi analysoida toimenkuvien, työyhdistelmien ja käyttöoikeuksien vaarallisuutta/riskialttiutta yksittäisten tehtävien ja järjestelmien lisäksi prosessikokonaisuuksittain, jolloin analyysit kattavat kaikki prosessien tehtävät ja käyttöoikeudet sekä tehtävä- ja käyttöoikeusyhdistelmät.
- Robottien työroolitason käyttöoikeudet ovat vastanneet vastaavien tehtäväalueiden henkilökäyttäjien toimenkuvia, ja robottien käyttöoikeuksia on suositeltu rajaamaan tarkalleen niiden tehtäviä vastaaviksi.

Pointti

- Tapahtumatarkastuksessa todettiin, että **palvelupyynnöt oli ratkaistu pääosin määriteltyjen käsittelyaikojen mukaisesti**.

Tuotantoprosessien automatisointi

- Tarkastuksen perusteella todetaan, että TFS-järjestelmä parantaa automaatioprosessin ja toteutettavien koodimuutosten sisäistä valvontaa. Palvelukeskuksessa tulee kuitenkin varmistua siitä, että kaikki muutokset toteutetaan osana projektia ja liitetään osaksi TFS-järjestelmää. Lisäksi palvelukeskuksessa tulee varmistua siitä, että koodimuutoksia ei ole tehty suoraan palvelimelle.
- Tarkastuksen perusteella Palvelukeskusta suositellaan varmistumaan siitä, että määrittelydokumenttien tiedot ovat täydelliset ja riittävät.
- Palvelukeskuksessa tulee valvoa kattavammin massatallennusvälineillä (WS) tehtäviä tallennuksia.